

Instituut voor Vlaamse Volkskunst vzw (IVV)

Ondernemingsnummer: 0414.508.714

Zetel: Dorpsstraat 83, 9190 Stekene

Bankrelatie: 416-3079451-83

IBAN BE14 4163 0794 5183 EUR / BIC KREDBEBB

Secretariaat: Markt 40 bus 4, 9160 Lokeren

Telefoon: 09/328.67.93 - 0476/355 976

secretariaat@instituutvlaamsevolkskunst.be

www.instituutvlaamsevolkskunst.be

31/8/2010 – Raad van Bestuur.

BELEIDSPLAN 2012-2016

UITGANGSPUNTEN

1. De opdracht van IVV en de adaptatie ervan in de werking.

a. De opdracht van het IVV

Citaat uit de beheersovereenkomst:

Art.7. Strategische en operationele doelstellingen

Het Instituut voor Vlaamse Volkskunst vzw engageert zich om volgende strategische en operationele doelstellingen te realiseren in de beleidsperiode 2007 – 2011:

- Het Instituut voor Vlaamse Volkskunst vzw legt volksdansen, bijhorende muziek, streekdrachten en vendelspelen in Vlaanderen vast, verzamelt hierover informatie en beschrijft de context waarbinnen deze tradities plaatsvinden. Inventarisatie, deelname aan studiedagen en workshops maken hier deel van uit;

- Het Instituut voor Vlaamse Volkskunst vzw geeft haar kennis over volksdansen, bijhorende muziek, streekdrachten en vendelspelen door aan occasionele en georganiseerde beoefenaars. Ze doet dit door middel van publicaties, cursussen, demonstraties en begeleiding;

- Het Instituut voor Vlaamse Volkskunst vzw vervult een coördinerende rol en neemt een platformfunctie op zich op het vlak van kennis en kunde in het domein van volksdansen, volksmuziek, vendelspelen en streekdrachten.

o Bij het operationaliseren van deze doelstellingen onderzoekt het Instituut voor Vlaamse Volkskunst de haalbaarheid van haar opdracht door de noden en wensen van de verschillende verenigingen binnen dit domein te detecteren en de mogelijkheden van samenwerking te onderzoeken.

Deze doelstellingen sluiten aan bij de werking van het Instituut voor Vlaamse Volkskunst vzw zoals ze in het beleidsplan is beschreven.

Art. 8. Bijkomende doelstellingen

§1. Het Instituut voor Vlaamse Volkskunst vzw zal zorg dragen voor het eigen archief.

§2. Vanuit de wil om bij te dragen tot sociale inclusie van de kansengroepen in onze samenleving (kansarmen, laaggeschoolden, alloctonen, andersvaliden,...) stelt het Instituut voor Vlaamse Volkskunst vzw zich tot doel om een diversiteitsbeleid te voeren – met bijzondere aandacht voor etnisch-culturele diversiteit - en anderen daarvoor te sensibiliseren.

b. De adaptatie v/d opdracht in de werking.

De haalbaarheidsstudie wordt grondig voorbereid, zowel inhoudelijk als methodologisch. Kwasimodo zorgt voor begeleiding van de studie.

Met 16 mondelinge interviews en 35 schriftelijke enquêtes in de volksculturele sector neemt IVV poolshoogte: de positie van de bezochte en geënuquêteerde

organisaties en de eigen positie ten opzichte van deze organisaties binnen de sector moet hiermee duidelijk worden.

Er wordt een begeleidingscommissie samengesteld waar o.a. Faro (toen nog VCV), Erfgoedcel Waasland en Heemkunde Vlaanderen deel van uitmaken.

De studie wordt afgeleverd op 10 juli 2008.

Het IVV ziet ingevolge de haalbaarheidsstudie, voor zichzelf een verruimde opdracht en schrijft die neer in een 'Addendum 2009-2011 bij het beleidsplan 2007-2011' dat op 1 september 2008 ingediend wordt. Daarmee wordt de aanvraag gesubstantieerd als landelijk expertisecentrum voor cultureel erfgoed.

Deze aanvraag werd door de Vlaamse overheid niet gehonoreerd op aangeven van de adviescommissie die in oktober 2008 de uitkomsten van de haalbaarheidsstudie en de aanvraag als expertisecentrum onderzoekt.

Een maand later, in november 2008 wordt IVV als internationaal expertisecentrum voor volkskunst erkend door UNESCO.

2. De probleemsituatie naar de toekomst toe.

Het landschap van verenigingen in de sector van cultureel erfgoed zal hertekend worden tegen 1 april 2011 (= datum van indiening nieuwe beleidsplannen). Van de 13 organisaties erkend op het vroegere Decreet voor de Volkscultuur is er een minderheid die reeds erkend is op het nieuwe Cultureel-erfgoeddecreet. Zij zoeken hun positie te versterken door samenwerking met de verenigingen die nog niet erkend zijn.

Een aantal verenigingen (waaronder het IVV) dreigen uit de boot te vallen, of kunnen misschien samen een nieuwe vereniging voor volkscultuur in het leven roepen.

Het IVV zal in de komende maanden zelf stappen moeten zetten of ingaan op uitnodiging(en) voor gesprekken. De aanvragen voor erkenning op het Cultureel-erfgoeddecreet moeten ingediend worden uiterlijk op 1 april 2011.

De problematiek van het IVV situeert zich ook op het vlak van waardering van het vrijwilligerswerk en de band met de natuurlijke achterban. Eerder werd daarover een nota uitgeschreven (zie bijlage 1). Aan deze noden wordt deels tegemoet gekomen door de hertekening van het landschap. Voor een ander gedeelte niet, daar waar het gaat over structurele samenwerking met de sector Amateurkunsten.

3. Organisatorische wijzigingen die nodig zijn in het landschap om tot effectieve wijzigingen te komen.

a. Ideaalbeeld.

Idealbeeld voor het IVV is dat alle organisaties die erkend waren op het Decreet voor de Volkscultuur, in één koepel terechtkomen, naar het voorbeeld van bv. Oostenrijk. Heemkunde, volkskunde, familiekunde, volkskunst enz., maken er deel uit van één geheel. Zij zijn samen gehuisvest en geven één mooi gezamenlijk tijdschrift uit dat regelmatig themanummers heeft, bv. over archivering, folklorefestivals, enz.

In 2010 beschikken alle organisaties die erkend waren op het Decreet voor de Volkscultuur samen over 1.782.031,00 EUR (zie bijlage 2).

b. Alternatief.

Kan dit niet, en worden toch een aantal **expertisecentra voor cultureel erfgoed** en **landelijke organisaties voor volkscultuur** afzonderlijk gehouden, dan mogen voor het IVV geen organisaties die voorheen erkend waren op het Decreet voor de Volkscultuur, uit de boot vallen. De organisatorische wijzigingen die nodig zijn, kunnen voor het IVV leiden tot een landschap dat er als volgt uitziet:

- **Landelijke expertisecentra voor cultureel erfgoed** (CRKC, CAG, Tapis Plein en Het Firmament) met in 2010 een subsidiebedrag van: 672.447,00 EUR.
- **Cultureel-erfgoedorganisaties voor volkscultuur** (Heemkunde Vlaanderen en Volkskunde Vlaanderen) met in 2010 een subsidiebedrag van: 531.654,00 EUR.
- De 7 organisaties 'gethematiseerde volkskunde' van het Decreet voor de Volkscultuur (ASG, KiV, IVV, Familiekunde Vlaanderen, SIWE, FVHS en Variaties) met in 2010 een subsidiebedrag van 577.930 EUR, zijn op te delen in twee groepen:
 - SIWE en Familiekunde Vlaanderen verschillen zodanig van inhoudelijke werking dat zij wellicht hun eigen weg gaan, hetzij als Landelijk expertisecentrum voor cultureel erfgoed, hetzij als Cultureel-erfgoedorganisatie voor volkscultuur.
 - De vijf andere organisaties (ASG, KiV, IVV, FVHS en Variaties) kunnen voor het IVV samenwerken in een centrum '**Het Alledaagse Leven**'. De Raad van Bestuur stelt voor om deze vijf organisaties samen te brengen voor een verkennend gesprek (Red.: inmiddels is de datum bepaald op donderdag 30 september 2010, om 20 u., in Erfgoedhuis Kortenberg) en hen vooraf de voorliggende uitgangspunten toe te sturen.
We noemen het studie- of onderzoekscentrum 'Het Alledaagse Leven', omdat dit verwijst naar zowel verleden als heden. Het sluit ook aan bij de samenwerkingsverbanden 'LEV – Levend Erfgoed Vlaanderen', die het IVV voor ogen zag in zijn haalbaarheidsstudie van 2008. In bijlage wordt een niet gelimiteerde opsomming gegeven van wat wij verstaan onder 'Het Alledaagse Leven' (zie bijlage 3).

4. Wat zou de budgettaire consequentie zijn van de toekomst die wij voorstaan?

De financiële consequentie van de toekomst die wij voorstaan is:

- De landelijke expertisecentra voor cultureel erfgoed en de cultureel-erfgoedorganisaties voor volkscultuur kunnen op hun eigen stevige basis verderwerken.
- Daarnaast zouden de overige organisaties 'gethematiseerde volkskunde' van het Decreet voor de volkscultuur gezamenlijk over een ongeveer gelijkwaardige subsidiepot beschikken, in het nieuwe centrum '**Het Alledaagse Leven**'. Aangenomen mag worden dat deze zelfs met minimaal 10% zou kunnen dalen, want:
 - op overheadkosten wordt automatisch bespaard. Vijf organisaties tot één leefbare eenheid versmelten betekent immers: één gezamenlijke boekhouding, minder huishuur, enz.
 - ook op personeelskosten kan bespaard worden. Hier stellen wij echter voor om de vrijgekomen financiële mogelijkheden te besteden aan:
 - Betere omkadering met wetenschappelijk personeel, en
 - Opwaardering van het vrijwilligerswerk.

Goedgekeurd door de Raad van Bestuur van het Instituut voor Vlaamse Volkskunst vzw, in vergadering bijeen te Erps-Kwerps op 31/8/2010.

Bijlage 1. – Probleemsituatie van het IVV.

1. WAARDERING VRIJWILLIGERS

De overheid heeft een belastingvriendelijk systeem voor vergoedingen voor het vrijwilligerswerk in het leven geroepen (in 2009: 30,22 euro per dag én niet meer dan 1.208,72 euro per jaar). Dit is een gunstig systeem voor de vrijwilliger zelf. Maar een kleine vereniging als het IVV die van oudsher werkt met dergelijke vrijwilligers is daarmee niet gebaat. Want het werken met vrijwilligers vereist naast de vrijwilligersvergoeding (bv. 15 €/man/dag, de helft v/h wettelijk maximum) ook een personele inzet en vaste kosten voor omkadering (uitnodigingen, verslagen, afspraken over locaties, verplaatsingskosten, kopie- en portkosten, enz.) die op 25€/dag kunnen geraamd worden.

Dit vertaalt zich voor het IVV in volgende theoretische cijfers:

Vrijwilligersvergoeding:		
4 werkgroepvergaderingen per maand x 5 aanwezigen = 20 x 15€ =		300
Omkadering:		
4 werkgroepvergaderingen per maand x 25 €/dag = 4 x 25 =		<u>100</u>
Totaal per maand =		400
Totaal per jaar = 400 x 12 =		4.800

Dit zijn zoals vermeld theoretische cijfers, want het IVV werkt met een minimale personeelsinzet (in 2009 verminderd van $\frac{3}{4}$ VTE tot $\frac{1}{2}$ VTE) de administratieve verplichtingen af.

Ter illustratie deze cijfers uit de jaarrekening 2008:

Toelage =	43.945,00
Personeelskosten (in 2008 nog $\frac{3}{4}$ VTE) =	33.441,77
Vrijwilligersvergoeding =	00,00
Verplaatsingskosten 4 werkgroepen = 649+343+651,5+794,75 =	2.438,25

Het verminderen van de personeelskost leidde in 2009 tot een betere liquiditeitspositie, maar aan een normale vergoeding voor het structurele vrijwilligerswerk (4.800 euro zoals hiervoor berekend, aan de helft v/h wettelijke maximum) kan het IVV nog niet denken.

2. AFGESNEDEN VAN NATUURLIJKE ACHTERBAN

Ander heikel punt voor het IVV is het feit dat de organisatie afgesneden is van haar natuurlijke achterban. Het werk als studiedienst (zorg voor ontsluiting v/h cultureel erfgoed) resulteerde in de uitgifte van talrijke bundels met traditionele en nieuw gecreëerde Vlaamse volksdansen en vendelspelen. Daarnaast de publicatie van twee standaardwerken over klederdracht in Vlaanderen en het beheer van een uitgebreid archief.

Van deze producten maakten de talrijke Vlaamse volksdansgroepen (ontsluiting van het cultureel erfgoed) tot 2002 ruim gebruik, meestal via de bestaande en daartoe betoelagde federaties. Met de komst van een nieuw decreet op de amateurkunsten, waardoor alle dansvormen binnen de amateurkunsten tot één discipline dans geconcentreerd werden, is die natuurlijke band doorgesneden.

In het Cultureel-erfgoeddecreet zouden alle actoren van de erfgoedgemeenschap volkskunst moeten kunnen participeren: zowel zij die instaan voor de zorg als zij die instaan voor de ontsluiting van het cultureel erfgoed.

Bijlage 2. Lijst van gesubsidieerde organisaties (optelling van de bedragen door IVV vzw), **afgeladen van de webpagina:**

<http://www.kunstenerfgoed.be/ake/view/nl/1381300-Gesubsidieerde+organisaties.html>

Landelijke expertisecentra voor cultureel erfgoed

Cultureel-erfgoeddecreet

Naam organisatie - Ligging - Expertise - Bedrag werking 2010 in EUR

• Centrum voor Religieuze Kunst en Cultuur (CRKC) - Heverlee - religieus erfgoed -	298.318,00
• Centrum Agrarische Geschiedenis (CAG) - Leuven - agrarisch erfgoed -	137.837,00
• Tapis Plein - Brugge - actieve cultureel-erfgoedparticipatie -	137.837,00
• Het Firmament - Mechelen - figurentheatererfgoed -	98.455,00
Subtotaal A =	672.447,00

Cultureel-erfgoedorganisaties voor volkscultuur

Cultureel-Erfgoeddecreet

Naam organisatie - Ligging - Erfgoedgemeenschap - Bedrag werking 2010 in EUR

• Heemkunde Vlaanderen - Mechelen - heemkundige cultureel-erfgoedgemeenschap -	334.745,00
• Volkskunde Vlaanderen - Gent - cultureel-erfgoedgemeenschap volkscultuur -	196.909,00
Subtotaal B =	531.654,00

Decreet op de Volkscultuur

Naam organisatie - Ligging - Gethematiseerde volkskunde - Werkingssubsidie 2010

• Academie voor Streekgebonden Gastronomie (ASG) - Peutie - voeding, voedingsgeschiedenis en voedingscultuur -	44.305,00
• Kant in Vlaanderen (KiV) - Diest - kant -	44.305,00
• Instituut voor Vlaamse Volkskunst (IVV) - Lokeren - Zuid-Nederlandse volksdansen, volksmuziek, streekdrachten en vendelen -	44.305,00
• Familiekunde Vlaanderen - Roeselare - familiekunde -	257.950,00
• Steunpunt Industrieel en Wetenschappelijk Erfgoed (SIWE) - Leuven - industriële archeologie-	98.455,00
• Federatie van Vlaamse Historische Schuttersgilden (FVHS) - Kinrooi - historische schuttersgilden in Vlaanderen -	44.305,00
• Variaties - Gent - taalvariatie -	44.305,00
Subtotaal C =	577.930,00

Totaal (Subtotalen A+B+C) = € 1.782.031,00

Bijlage 3. Centrum 'Het Alledaagse Leven'

Het alledaagse leven omvat :

- de ambachten en beroepen,
- de wooncultuur,
- de voeding,
- de kledij met het verhaal van de kant,
- de volkstaal met zijn dialecten, sagen en legenden,
- de volksmuziek met de volksinstrumenten en het volkslied,
- de volksdans,
- het volksgeloof,
- de volksgeneeskunde,
- de volksweerkunde,
- de volksplantkunde,
- het tijdsbegrip bij het volk,
- het ontspanningsleven met de volksspelen, de schuttersgilden, de duivensport, de feestcultuur, de stoeten en de reuzen,
- de jaarkrans of jaarlijkse rituelen, en
- de levenkranen of de rituelen van de geboorte tot de dood.